

"...

II- İTİRAZLARIN GEREKÇELERİ

İtiraz yoluna başvuran Mahkemelerin gerekçeleri özetle şöyledir:

Tapu kütüğüne güven ilkesi asıldır. Tapu kaydına güven duyan insanlar kötü niyetli olarak her hangi bir bildirim yapmadan eylemsel olarak taşınmazlarını kullanan idareye karşı dava açmaları gerektiğini bilmiyorlarsa veya geç öğrenmişlerse, bu durum kimsenin kendi kusuruna dayanarak bir hak elde edemeyeceği kuralına aykırıdır. Devlet hak ve adalete uygun hareket etmek zorunda olduğundan, bu durum adalet ve hukuk devleti ilkesinin yer aldığı Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır.

Anayasa'nın 5. maddesinde devletin temel amaç ve görevlerinden birisinin kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan, siyasal, ekonomik engelleri kaldırmaya çalışmak olduğu belirtilmektedir.

Davacılara ait taşınmazlara hiçbir üstün hakkı olmaksızın müdahalede bulunan bir özel hukuk gerçek ya da tüzelkişisi olsa idi, aradan ne kadar süre geçerse geçsin, mülkiyet hakkı sahiplerinin bu kişilere karşı men'i müdahale ve kal davası açmalarına mani bir durum olmayacaktı. Davacılara ait taşınmazlara kamulaştırma yapma yetkisi bulunmayan kişilerin el atması halinde dava açma hakkına bir kısıtlama getirilmezken, kamu otoritesini kullanan kamu tüzel kişilerine karşı açılacak davalarda yirmi yıllık hak düşürücü sürenin öngörülmesi Anayasa'nın 10. maddesindeki eşitlik kuralına aykırıdır.

Anayasa'nın 13. maddesinde temel hak ve hürriyetlerin ancak Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak sınırlanabileceği; bu sınırlamanın da Anayasa'nın sözüne, ruhuna, demokratik toplum düzeni ile ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağı belirtildiği halde, Kamulaştırma Yasasının 38. maddesinde bu gerekliliklere ve ilkelere uyulmaksızın mülkiyet hakkının özüne dokunur nitelikte bir sınırlama yapıldığından, Kamulaştırma Yasasının 38. maddesi Anayasa'nın 13. maddesine aykırı düşmektedir.

Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre, mülkiyet hakkı sahibine mülkiyete yapılacak saldırıları önleme ve tazmin etme hakkı sağlamaktadır. Açılacak geri alım ve haksız elatmanın önlenmesi davaları her hangi bir süreye tabi değildir. Yirmi yıllık hak düşürücü süre Anayasa'nın 35. maddesinde yer alan mülkiyet hakkına aykırı olup, iptali istenen 38. madde mülkiyet hakkının özüne dokunur nitelikte bir sınırlama getirdiğinden Anayasa'nın 13. maddesine de aykırıdır.

Hiçbir bedel ödemeksizin özel mülkiyette bulunan bir taşınmazı kamulaştırmaksızın elkoyma yoluyla kullanan kamu tüzel kişisine karşı açılacak davalarda, dava açma hakkına getirilen yirmi yıllık süre Anayasa'nın 36. maddesinde garanti altına alınan hak arama özgürlüğü ve adil yargılanma hakkına aykırıdır.

Anayasa'nın 40. maddesi Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkese yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkanını vermektedir. Bu madde ile tanınan anayasal koruma, hak düşürücü sürenin Başlangıç'ı için mülkiyete yapılan saldırı ve ihlalin başladığı tarih esas alındığından engellenmiş olmaktadır.

Esas Sayısı : 2002/112

Karar Sayısı : 2003/33

Kamulaştırma yapmaksızın bir kamu tüzel kişisinin özel bir taşınmaza yirmi yıl sonra sahip olması, Anayasa'nın 46. maddesinde yer alan kamulaştırma hukukuna ilişkin genel ilkelere aykırıdır.

Yirmi yıllık hak düşürücü süre idarenin her türlü eylem ve işleminin yargı denetimine açık olduğu kuralını içeren Anayasa'nın 125. maddesine aykırıdır.

Anayasa'nın 90. maddesinin son fıkrası uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti, bireylerin mülkiyet hakkına saygı göstereceğini Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 1 nolu Protokolünün 1. maddesi gereğince taahhüt etmiştir. Kamulaştırma Yasasının 38. maddesi bu nedenle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine de aykırıdır."